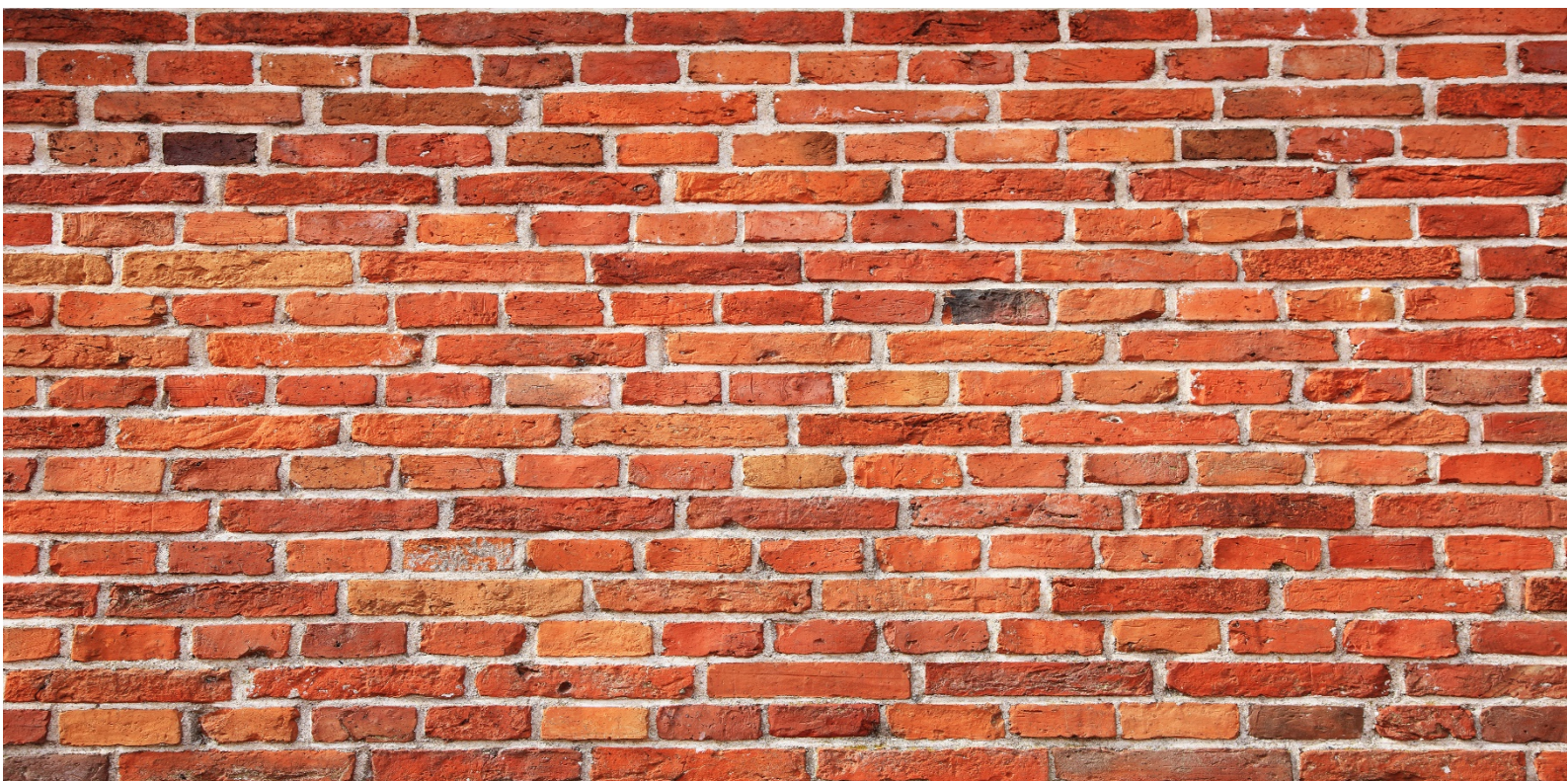

Pilotprosjekt Ombruk i kommunen

Hvordan kan kommunen bidra til ombruk?

Sirkulærøkonomi i praksis - Tromsø kommune ønsker å tilrettelegge for ombruk og vurderer blant annet hvordan de kan bidra til å etablere et ombrukslager.

(Illustrasjon). Foto: xxx.

«Det kommer nytt lovverk hele tiden, og det er en forventning om sirkulærøkonomi. Vi er i startgropa, men det som er bra er at kommunen har høye mål, så må vi finne ut av hvordan vi jobber mot disse målene».

Helga Bårdsdatter Kristiansen, bærekraftsrådgiver Tromsø kommune.

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Framtiden i våre hender nord
Tittel på rapport: Pilotprosjekt Ombruk i kommunen
Oppdragsnavn: Ombruk i Nord
Oppdragsnummer: 639652-01
Utarbeidet av: Terese Nygård
Oppdragsleder: John Ingar Jenssen
Tilgjengelighet: Åpen

Kort sammendrag

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS
01	21. des. 2023	Nytt dokument	TN	JIJ

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1. Prosjektgjennomføring	3
1.2. Prosjektets resultater og evaluering	3
1.3. Konkrete problemstillinger	3
1.4. Suksessfaktorer	4
1.5. Utfordringer	4
1.6. Hvordan kan kommuner bidra til ombruk?	4

1. Innledning

Tromsø kommune har en ambisjon om å etablere en ombrukshall. Ombrukshallen skal bidra til å redusere avfallsmengden ved å ombruke materialer og utstyr som ellers ville blitt kastet. Ideen om en ombrukshall i kommunal regi er ikke enda et konkret prosjekt, men kommunen har identifisert behovet og at det er nødvendig for å bidra til en mer sirkulær økonomi.

I Romssaerklæringen heter det at samarbeidspartiene i kommunen vil «Sikre gode rammevilkår for Remiks nye bruktbutikk og gjenbrukshall i den gamle postterminalen». I arbeidet med ny kommunedelplan for klima, miljø og energi, skal Tromsø kommune kartlegge hva som er kommunens rolle og handlingsrom innenfor sirkulær økonomi, og hva rollen kan brukes til. Arbeidene er forankret i kommuneplanens samfunnsdel som sier at kommunen skal «tilrettelegge for sirkulærøkonomi gjennom redusert forbruk, økt deling og gjenbruk».

1.1. Prosjektgjennomføring

Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med Remiks.

1.2. Prosjektets resultater og evaluering

n/a

1.3. Konkrete problemstillinger

Kommunen har ansatt en dedikert ressurs til å følge opp bærekraftstiltak som også går ut over kommunens lovpålagte oppgaver og har identifisert følgende arbeidspunkter:

- Lov om offentlige anskaffelser: I stor grad sett opp mot bygg og anlegg, men har definitivt påvirkning på andre anskaffelser.
- Overordnede kriterier: Viktig for offentlig sektor å ha kriterier for egen drift. Per nå kreves det lite av offentlig sektor.
- Feie for egen dør: «Vi kan ikke si til innbyggere og næringslivet at dere må gjøre det sånn, når vi ikke gjør det selv».

- Virksomhetsstyring: En kommune blir som et kjempestort konsern, og da er det viktig å ha gode styringsdokumenter og verktøy. De tiltakene man gjør må være mulig å se gevinsten av. Da må man ha et rapporteringsverktøy som fungerer.
- Kompetanse: Identifisere hvilke kompetanser som trengs for gjennomføring av prosjektet.
- Finansiering og ressurser: ombrukshall vil koste penger. Finnes det bygningsmasse? Behov for område hvor man kan bearbeide materialer. Noen må gjøre den jobben. Hvordan sørge for at dette går rundt? Må man sette av penger? De fleste kommuner har ikke dette budsjettet. Man kan investere penger til å starte, men man trenger det til drifta også. Mange prosjekter står og faller på at det blir pilotprosjekt, man får etablert noe, men så sparker man beina under det etter tre år fordi midlene stopper opp. Da skaper man bare frustrasjon.

1.4. Suksessfaktorer

- Standardisering
- Skape konsepter som varer i flere år

1.5. Utfordringer

Barrierene for økt ombruk er flere. Overordnet er det meste av dagen regelverk tilpasset en lineær økonomi, selv om det pågår en betydelig regelutvikling innen dette feltet både i EU og i Norge.

1.6. Hvordan kan kommuner bidra til ombruk?

Tromsø kommune har identifisert behovet for å tilrettelegge for økt ombruk som en del av sitt fokus på bærekraftig utvikling i regionen. Kommunen har spesielt rettet oppmerksomhet mot behovet for et ombrukslager i samarbeid med Remiks.

Kommuner kan gjennom flere av sine roller bidra til å gjøre ombruk enklere og mer attraktivt. Som byggeier kan kommunen sikre at ombruk foregår i egen organisasjon

gjennom for eksempel et internt ombrukslager; som innkjøper kan kommunen stille krav til ombruk i anskaffelser og leie fremfor å eie i vedlikeholdsavtaler; og som samfunnsutvikler kan kommunen bidra til å tilgjengeliggjøre arealer, tilrettelegge for utvikling av sirkulære konsepter gjennom intensivordninger (gebyrregulativ, tilskuddsordninger, m.v.).

Gjennom fem hovedgrep kan kommuner i større grad tilrettelegge for ombruk:

1. Forankre ombruk strategisk

- Kommuner bør tydeliggjøre og forankre mål om å bli en foregangskommune for ombruk i overordnede planer og relevante kommunedelplaner. Dette bør følges opp gjennom sektorielle mål, strategier og konkrete resultatmål.

2. Utarbeide en egen strategi

- Kommuner bør vurdere å utarbeide en egen strategi for sirkulærøkonomi i tilknytning til klima- og energiplanlegging og innkjøpsplan. Dette vil bidra til å institusjonalisere innsatsen og sikre integrasjon av ombruksprinsipper i kommunens overordnede planverk og styringssystem.

3. Styrke kommunikasjon og bevissthet

- Kommuner bør være aktive i informasjonsarbeidet for å øke bevissthet om ombruk blant innbyggere. Dette kan inkludere kampanjer, workshops og samarbeid med lokale aktører.

4. Fremme samarbeid med næringslivet

- Kommuner bør oppmuntre til samarbeidsprosjekter med næringslivet som tar initiativ til ombrukstiltak. Dette kan omfatte støtte til innovasjonsprosjekter, intensiver for ombruk, samt deltakelse i regionale og nasjonale ombruksnettverk.

5. Fasilitering av ombruksinitiativ

- Kommuner legge til rette for etablering og vekst av ombruksinitiativer gjennom å tilby støtte og ressurser. Dette kan omfatte lokale markeder, reparasjonsverksteder, og samarbeid med organisasjoner for å øke læring om ombruk.

Ved å jobbe strategisk med ombruk kan kommuner legge grunnlaget for at ombruk blir enklere med fokus på aktive bidrag fra innbyggere og næringslivet.

Kilder

- Intervju med Helga Bårdsdatter Kristiansen, bærekraftsrådgiver Tromsø kommune.

asplan viak